

Trønderlag Folkemuseums Venner

Årsberetning 2020

Foto: Dino Makridis

Året 2020

Pandemien har hatt store konsekvenser for museet og Venneforeningens aktiviteter i 2020. Mange planlagte arrangementer og høstturen til Venneforeningen måtte avlyses, og antall timer frivillig arbeid har blitt lavere enn i 2019. Men til tross for utfordringen med koronaviruset har Venneforeningens medlemmer klart å gjennomføre frivillig arbeid til nytte og glede for Museet og besøkende.

Medlemmer i 2020

I 2019 var antall medlemmer i Venneforeningen 866 og innbetalt medlemsavgift det året var kr. 222.911.-. Regnskapet for 2020 viser total innbetalt medlemsavgift på kr. 210.680.-. Redusert antall medlemmer i 2020 skyldes nok blant annet at man ved årskiftet fjernet 33 medlemmer fra medlemslista fordi de ikke hadde betalt inn kontingenten for 2020.

I 2020 har styret hatt følgende medlemmer:

Fredrik Steineke	leder
Harald Snekvik	nestleder
Monica Aase	styremedlem
Tove Malde	styremedlem
Ann-Margrit Harkjerr	styremedlem
Gaute Myhre	varamedlem
Åse Bollingmo	varamedlem

Det er avholdt 8 styremøter i 2020. Museumsdirektør Brynja Bjørk Birgisdottir eller avdelingsleder Atle Fredagsvik har deltatt på møtene og informert om Museet og driften.

Årsmøtet 26. februar 2020

Sakspapirene til møtet ble kunngjort på Museets nettside (www.sverresborg.no) og lagt ut i Publikumsbygget. Innkalling til årsmøtet ble også sendt via Styreweb som kontaktet alle medlemmer med e-post adresse eller SMS.

Til årsmøtet var det 19 fremmøtte. Av dem var 17 medlemmer stemmeberettigede. Årsberetningen for 2019 ble gjennomgått og deretter enstemmig godkjent. Regnskapet og noen mindre endringer i vedtektene ble godkjent. Protokoll fra årsmøtet for året 2019 finnes i Venneforeningens arkiv.

Valgkomiteen

Erna Haugrud, Aud Nikolaisen og Gina T. Amundsen representerer valgkomiteen frem til årsmøtet 2021.

Trøndelag Folkemuseums stiftelse.

Venneforeningen var i 2020 representert i stiftelsens styre ved leder Fredrik Steineke og varamann Gaute Myhre.

Årsmøtet for Norske Museumsvenner og Venneforeningstreff

På grunn av pandemien ble årsmøtet i Norske Museumsvenner på Lillehammer og Venneforeningstreffet 2020 i Trondheim avlyst.

Nettsida til Venneforeningen

Informasjon om Venneforeningen som finnes på nettsida til Museet (www.sverresborg.no), skal oppdateres og få ny «layout». En ny informasjonsskjerm i Borgstua vil markedsføre Venneforeningen og informere hvilke fordeler et medlemskap i Venneforeningen betyr for medlemmene.

For å bedre kommunikasjonen med medlemmene i Venneforeningen brukes programmet Styreweb. Da sparer Venneforeningen betydelige arbeid og kostnader ved at man benytter e-post og SMS.

Gaver til Museet

Venneforeningen har gitt følgende gaver til museet i 2020:

Støtte til Hagegruppa	kr. 30.000
Gatelys på Museet	kr. 150.000
Juletrelys	kr. 5.000
Innkjøp av sauegjerde	kr. 1.906
Arkivskap brannsikret	kr. 12.499
TOTALT	kr. 199.405

I tillegg har LPG gruppa produsert 100 storpaller ved i 2020. Noe av veden selges til medlemmene. Det har gitt en inntekt på kr. 30.000 til Museet.

Venneforeningens frivillige medlemmer

Til tross for pandemien har de frivillige bidratt med betydelig innsats til driften av Museet. I 2020 har 61 frivillige medlemmer registrert 5159 timer frivillig arbeid mens tallet for 2019 var 8620 timer. Vi tror fortsatt at timetallet i 2020 er noe høyere da noen glemmer å føre opp sine frivillige timer. Oppgavene er mange og varierte, og vi ønsker flere medlemmer

velkommen til de ulike gruppene. Mer enn 10 timer frivillig arbeid for museet eller Venneforeningen i løpet av året gir gratis medlemskap neste år.

Styret har diskutert hvordan vi kan få inkludert flere frivillige medlemmer i de 18 gruppene som allerede eksisterer. Kanskje det burde opprettes nye grupper for oppgaver som Museet har behov for. Det nye styret som oppnevnes på årsmøtet innkaller lederne for de gruppene som finnes for å diskutere det.

Parsellene 2020

Aktiviteten i parsellene har vært stor i 2020. Forberedelser til fjorårets sesong begynte tidlig med planlegging, inne-såing av planter som krevde forhåndskultur og bearbeiding av jorda. Vi fikk sådd og plantet de vekstene vi tradisjonelt har satset på. Det var grønnsaker som rødbeter, polkabeter, reddiker, gulrøtter, løk, purreløk, gressløk, dill, persille, grønnkål, erter og gresskar. Vekstene trivdes godt og ga bra avling. Forøvrig blomstret det rikelig og

vakkert av valmuer, kornblomster, solsikker, rød lin, blomkarse, ringblomster, hagepoppelroser, oxalis og prestekrage. Vi har sikret oss nok frø av de fleste sommerblomstene til bruk sommeren 2021.

Buskene med rips, solbær og stikkelsbær ga ekstra store avlinger i år. Det ble høstet mye av store, fine og deilige bær.

I den parsellen hvor vi tidligere har hatt poteter, sådde vi blå lin, primært for å ivareta vekselbruk for potetene, dernest for å dyrke materiale til å lage kranser og buketter for oss selv og for salg på julemarkedet. Det ble svært vellykket og skaffet gode inntekter til

venneforeningen.

Vårens høydepunkt for oss - og en fast post på programmet - potetsetting for barna, ble avviklet den 13. juni. Da var det mange små, ivrige potetbønder å se i aktivitet på Sverresborg! 26. september kom dagen for potetopptaking. På grunn av pandemien og smittefaren overlot vi til foreldrene å bistå barna med å ta opp potetene. Kjempegod løsning! Og avlingene i år var store! Når vi så hvordan familiene koste seg sammen i arbeidet - og den felles gleden og spenningen hele familien hadde med å ta opp potetene, bør kanskje vi parselldamene holde oss i bakgrunnen senere år også. Kanskje foreldre-barn-samarbeid skal være i fokus også ved potetsettingen? Det var herlig å observere all gleden som potetopptakingen utløste for hele familien.

Nytt av året i parsellen var starten på det som skal bli en blomster- og frukthage. Vi rakk å legge 40m2 ferdigplen og plante et epletre før høsten kom. Til våren skal vi bygge videre på

planene vi har for den lille pryde- og frukthagen. Flere frukttrær skal plantes, busker og stauder likeså. Det skal nok bli vakkert!

I 2020 valgte vi å droppe arbeidsfordelingsliste. Det fungerte utmerket. Vi hadde mange felles arbeidsøkter der, og de som hadde anledning, møtte opp. Det ble aldri mangel på arbeidshender. Av og til dro noen av oss alene dit for å jobbe når vi hadde lyst til det. I perioder med vanningsbehov, var det spesielt behov for at noen ordnet med det etter solnedgang.

De 2 store kompostbingene våre fylles fort opp etter flittig lusing. Den ferdige komposten har tilført bedene våre god og næringsrik matjord til forbedring av jordsmonnet.

Riktig nok har arbeidet til tider gitt oss 7 parselldamer dårlig rygg. Det tåler vi. Alle de gode opplevelsene overskygger «vondtene». Det er de gode opplevelsene og de hyggelige stundene vi husker, og som gjør at vi ser frem til starten på en ny sesong.

Hagegruppa

Hagegruppa hadde også i år hovedansvaret for Apotekhage, og vi hadde også i år en fabelaktig blomstring. I år lyktes vi også med mariatistel, benediktinertistel, solblom – arnica montana – kom igjen.

På museets «ÅPNE DAG» rigget vi oss igjen opp for å selge urtene vi hadde fått fra Viken Gartneri.

Vi har også i år hatt et nært og godt samarbeid Ringve Botaniske hage og Viken Gartneri på Frosta.

Borgstua og Tavern er ivrige brukere av våre urter, særligkokkene på Borgstua er ofte ute tidlig på dagen plukker/klipper urter.

Vi minner igjen om vår praktfulle brosjyre om Apotekhagen som ble laget i 2017.

Venneforeningen har også i år hatt ansvaret for alle blomsterbed og krukker på hele det store området. Vi har gjennom mange år kjøpt inn store tidsriktige krukker som vi har heget godt om. Hver høst er disse blitt oppbevart innom hus. I år har vi prøvd noe nytt. Vi har tatt vare på de gamle geraniumene, så får vi se hvordan det går. Men sommersesongen er jo noe kort på disse breddegrader.

Venneforeningen dekker alle utgiftene til kjøp av stauder og sommerblomster. Hagegruppa har også i år samlet inn gamle stauder og planter. Her er Ringve Botaniske Hage med Vibekke Vange og hennes stab gode støttespillere.

En nærmere beskrivelse av Hagegruppens aktiviteter i 2020 finnes i Gjøren og Laden 2020 som finnes på nettsida til Museet under Venneforeningen.

Motorkameratene

Motorkameratene er en aktiv gruppe på Sverresborg museum. Utstillingslokalet til Motorkameratene viser blant annet Lokomobilen (dampmaskinen), gamle traktorer og andre gamle maskiner. Gruppen er dyktig til å demonstrere gamle biler og maskiner under forskjellige arrangementer. Lørdag 26. september arrangerte Motorkameratene åpen dag på museet. Der fikk besøkende se gamle biler, dampmaskinen, traktorer og forskjellige typer båtmotorer. Til tross for pandemien og strenge smittevernstiltak var oppmøtet av besøkende den dagen meget bra.

Landskapspleiegruppa (LPG)

Gruppen har i driftsåret bestått av i alt 6 faste medlemmer, hvilke i løpet av året har utført i alt 1.468 arbeidstimer. Beklageligvis så har 2020 for flere av medlemmene i gruppen ikke vært som forventet, ettersom noen har vært plaget av skader og sykdom. Dette har ført til at det ikke har vært mulig å få utført et forventet antall årstimer.

Hovedsatsingsområdet for gruppen har også i 2020 vært landskapspleie og skogskjøtsel, herunder vedproduksjon. Det ble produsert i alt drøyt 100 storpaller (800 l) ved, hvorav en stor del brukes for å dekke Museets eget behov, og mye er blitt/blir solgt. En finner grunn til å nevne at det skogsarbeidet som gruppen har utført i Dyrborgskogen åpenbart har falt i

god smak ettersom mange – både besøkende turgåere og beboere i området - overfor medlemmer av gruppen ved påtreff har gitt uttrykk for at dette har de satt pris på. Medlemmer av gruppen har også deltatt aktivt i bygningsvedlikehold på Museet, ikke minst i form av maling. Flere bygninger har fått en fin eksteriørmessig oppgradering , og en finner grunn til å opplyse at en ikke uvesentlig del av gruppens arbeidstimer har gått med til dette formål.

En del enklere snekkeroppgaver, i hovedsak bygningsmessig, er også blitt utført etter oppdrag fra ledelsen, samt vanlig utomhusarbeid så som graving, planting, rengjøring og rydding. Gruppen har i hele perioden stått til disposisjon for Museets ledelse og har utført de oppdrag som de har gitt oss og funnet oss kvalifisert til å utføre. Gruppens medlemmer kan neppe beskyldes for å ha vært spesielt kresne når det gjelder valg av oppgaver som vi har vært villige til å utføre. Som nevnt innledningsvis må vi selvsagt igjen bare beklage at vi på grunn både skader og sykdom ikke har sett oss i stand til utføre alt det som vi antagelig ved årets start hadde trodd at vi skulle klare.

Bibliotek – og fotogruppa

Det er innkjøpt nye reoler til biblioteket og at man er godt igang med å oppdatere biblioteket, og Venneforeningens arkiv ble ordnet i 2020. De som utfører arbeidet har lang bibliotek/arkiveringserfaring, så dette blir bra.

Siden sommeren 2016 har det vært arbeidet i samlingen til fotograf Schrøder. Det jobbes 2-3 dager i uka med å registrere bilder i Primus. Disse blir så tilgjengelig for publikum i Digitalt Museum. De fleste bildene som blir registrert gjennom

Venneforeningen, er reportasjebilder fra begynnelsen av 1950-tallet. I 2020 har det vært jobbet med bilder fra 1953. Dette er for det meste bilder som har vært brukt i aviser og tidsskrift. Fotograf Schrøder fotograferte fast for både Adresseavisen og Arbeider-Avisa. Det legges vekt på å finne igjen bildene i avisene for dermed å kunne sette dem inn i sin rette sammenheng. Dermed får man også navngitt personer. Identifisering øker verdien på bildene, og referanser til avisartiklene legges inn i Primus. Foruten reportasjebilder finnes også en god del portrett. Det utføres også magasinarbeid, med å pakke negativer i syrefri konvolutter, sette på plass og holde orden i magasin. Da arkivet til fotograf Schrøder ble flyttet ut fra lokalene i Nordre gate ble de ordnet på plass i magasinet under Publikumsbygget ved hjelp av to representanter i Venneforeningen. Den eldste delen av arkivet måtte flyttes om, og det ble montert opp mange nye reoler. Dette var en stor jobb som tok flere uker.

Julemarkedet 2020

Det tradisjonelle julemarkedet fikk i 2020 en helt annen form enn tidligere grunnet pandemien. Vi planla opprinnelig et tilpasset opplegg i Skogheim, men fant til slutt ut at det var best å ha hele arrangementet utendørs.

Det ble derfor ingen kafé i Skogheim med vafler og hjemmebakke kaker rundt julepyntede småbord. Heller ikke det populære åresalget lot seg gjennomføre. Utstilling av gevinster på loddboka var også vanskelig. Vi fikk stilt ut bare et lite utvalg. Men begrensningene tatt i betraktning, var mulighetene likevel så absolutt tilstede for å yte en innsats på markedet. Vi fikk låne to av muséets fine boder. Fra den ene solgte vi kaffe, juice, brus, kaffe, lefser og boller. I den andre boden hadde vi tombola, lodd salg og salg av barkranser, linbuketter og selvlagede kranser av lin som parsellgruppa hadde dyrket på Sverresborg.

Selv om antall besøkende på muséet var veldig begrenset, opplevde vi at folk hadde god tid og koset seg. Ingen kø eller stress. Mange «benket» seg rundt bålet med prat, kaffe og kaker. Fra boden gikk tombolaloddene jevnt unna - sammen med mange gevinster av ulik valør. Vi hadde i utgangspunktet avtalt å delta bare den første helga i advent, men siden antall besøkende ble langt lavere enn det vi hadde forberedt oss på, og vi hadde noen kranser, mange tombolagevinster, kaker og boller igjen, stilte vi opp den andre helgen også. Den aller siste dagen solgte vi mat, drikke og tombolalodd til sterkt reduserte priser. Skikkelig julesalg! Det ble veldig godt mottatt, og omsetningen økte sterkt. I år var det for første gang anledning til å støtte Venneforeningen ved å kjøpe lodd via nettet. Det var det mange som benyttet seg av, og det meste av loddinntektene kom faktisk via nettet. Loddtrekningen ble foretatt den 15. desember, og alle de 26 gevinstene er hentet av de heldige vinnerne.

Tradisjonen tro, stilte Motorkameratene opp alle de tre helgene med sin gamle, stødige Gråtass og fraktet barn og voksne til Oppdalstunet hvor de møtte bonden på gården og nissen som holdt til der. Traktorturen var nok et av mest populære høydepunktene for både store og små.

Til slutt vil vi takke alle som stilte opp for oss med sin arbeidsinnsats, med flotte gevinster – mange selvlagede. Gavene vitner om en genuin interesse for muséet viktige rolle i miljøet. Videre takker vi alle som kjøpte lodd og støttet arbeidet vårt.

Sluttord

Venneforeningen har i 2020 klart å gjennomføre mange aktiviteter til tross for smittetiltakene. Frivillige har gjort en stor innsats på mange forskjellige områder.

Vi vet at museet har mange planer for utbygging og arrangementer også i kommende år slik at det fortsatt vil være behov for stor innsats fra frivillige museumsvenner.

Venneforeningen vil takke ledelsen og alle ansatte ved Museet for godt samarbeid og alle frivillige for en imponerende innsats!

